

21

GAZİANTEP
VİZYON PLANI

'KÜLTÜREL MOZAIK'

KENTSEL VİZYON
PLATFORMU

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

2

NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile

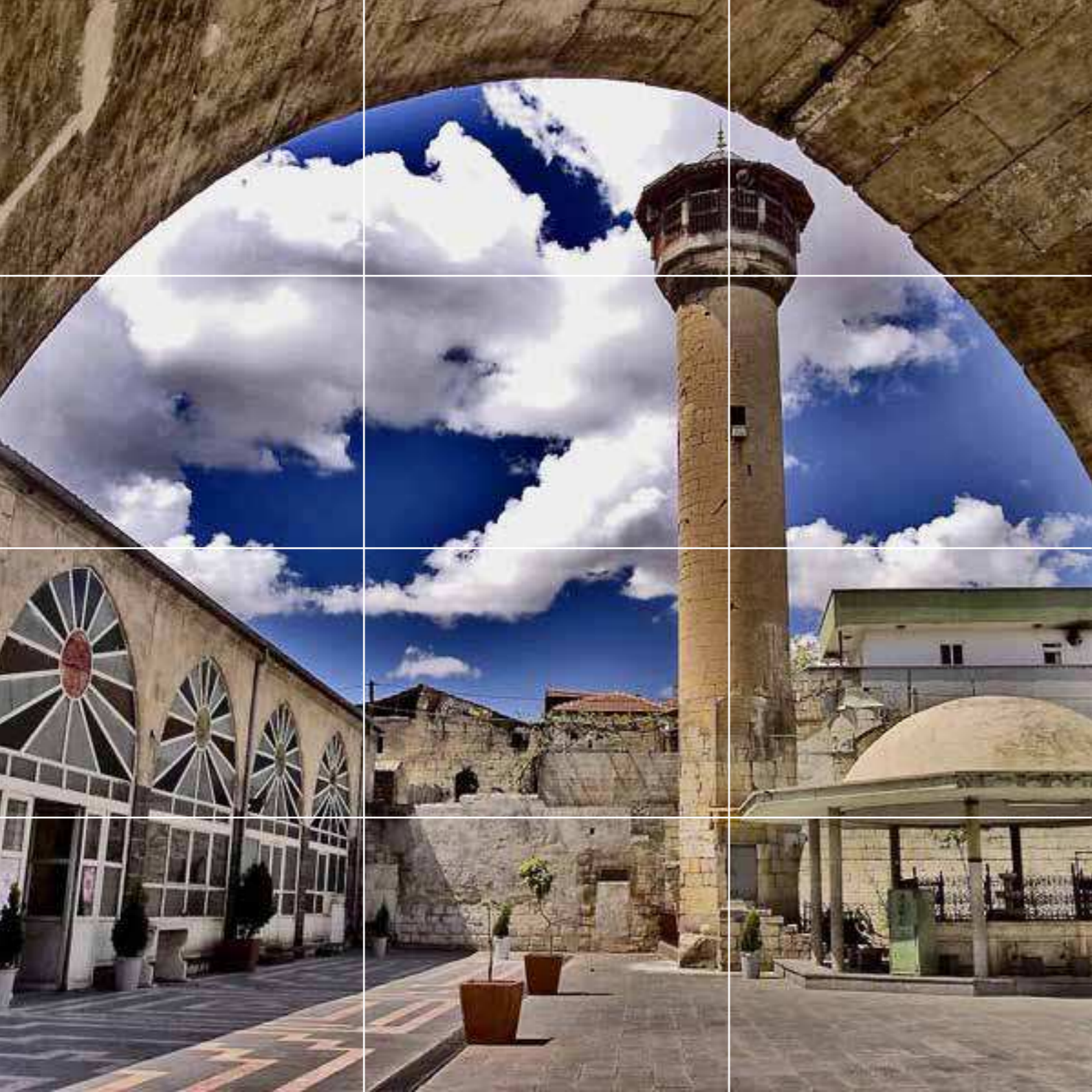
- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81KENT
VİZYON
www.kentselvizyon.org

“Gaziantep Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde,
A. Faruk Göksu ve Sıla Akalp’in
Stüdyo 33’te verdiği eğitimler sonucunda
Hümevra Kılıç tarafından hazırlanmıştır.

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

07

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

15

03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

20

5

04

3x3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

23

05

GAZİANTEP'İN GELECEĞİ İÇİN
10 TEMEL İLKE

34

BÖLÜM

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus

1.800.000 kişi

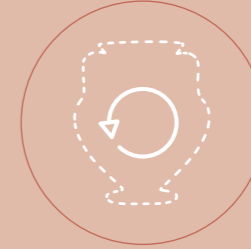
Ekonomik Değerler:

- Sanayi
- Ticaret
- Turizm
- Tarım
- Hayvancılık
- Enerji Kaynakları
- El Sanatları

Eğitim:

- Gaziantep Üniversitesi (23000 Öğrenci)
- Hasan Kalyoncu Üniversitesi (3200 Öğrenci)
- Zirve Üniversitesi (2350 Öğrenci)

Tarihsel İzler:

- Mezopotamya
- Tarihi İpek Yolu
- Zeugma Antik Kenti
- Düllük (Dolikhe, Doliche) Arkeolojik Sit Alanı

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

36

ÇEVRE

9

EKONOMİ

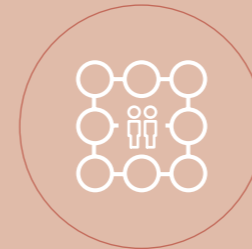
44

SOSYAL

58

YAŞAM KALİTESİ

56

Sosyal Altyapı:

- 13 Kütüphane (2010)
- 3 Üniversite
- 14 Müze
- 33 Sinema
- 2 Tiyatro
- 1 Hayvanat Bahçesi
- 5 Kent Parkı
- 21 Hastane
- 1 ARGE: Antep Fıstığı Araştırma Enstitüsü

Doğal Değerler:

- Fırat Nehri
- Alleben Deresi
- Dağlar: Amanos(Nur) Dağları, Sof Dağı,
- Ovalar: İslahiye, Barak, Tilbasar(Oğuzeli), Araban, Yavuzeli

10 TEMEL SORUN

- 1 Hızlı kentsel gelişim ve kentsel yayılma
- 2 İstihdam için yeterli işgücü bulunamaması
- 3 Tarımsal verimin düşük olması
- 4 Kent ve kırsal dengesinin kurulamaması
- 5 Kent içi ulaşım ağlarının zayıflığı
- 6 Turizm potansiyelinin yeterince kullanılmaması
- 7 Suriye'den gelen yoğun göç baskısı
- 8 Eğitim kapasitesinin ve altyapısının yetersiz olması
- 9 Sanayi-üniversite ilişkisinin zayıflığı
- 10 Geri dönüşüm tesislerindeki yetersizlik

10 TEMEL FIRSAT

- 1 Sınırlar ötesi dinamikler
- 2 Ortadoğu'da lojistik merkez olabilme potansiyeli
- 3 Kültürel zenginlik ve derinlik
- 4 Uluslararası Havaalanı
- 5 Gelişen Kent
- 6 Ticaret potansiyeli ve girişimcilik
- 7 Gelişmiş sanayi ve ticaret yapısı
- 8 Tarım sektörünün anahtar sektör konumunda olması
- 9 Kültür potansiyeli
- 10 Güneş enerjisi potansiyeli

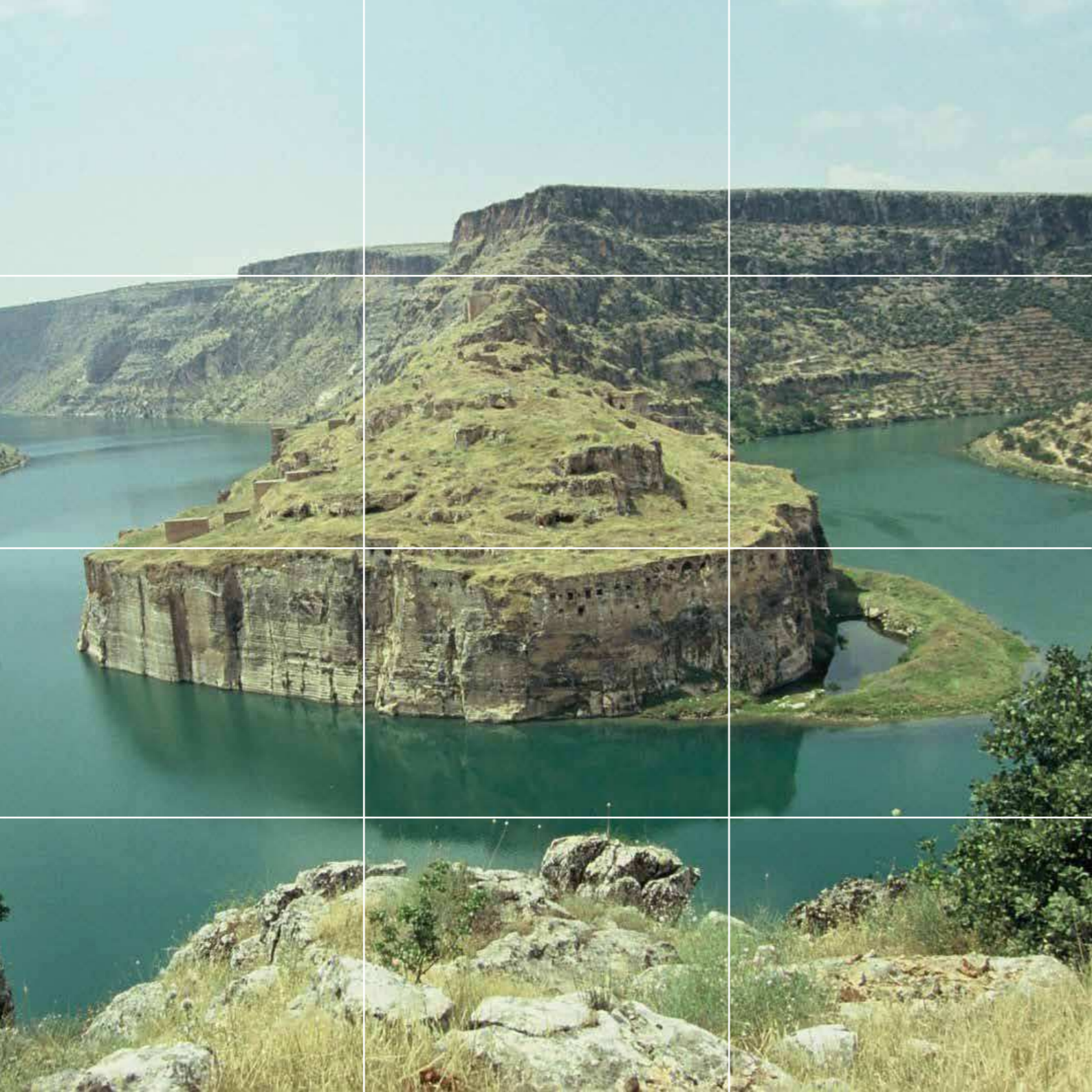
BEK ANALİZİ

Kaynak: Kentsel Strateji

Birikim	Mezopotamya Kültürel miras Tarihi doku Kültür-tabiat Geleneksel el sanatları
Bereket	Fırat havzası Bereketli toprak Sulanabilir tarım arazisi Antep fıstığı Zeytin-üzüm
Beceri	Rekabetçi sanayi Ticaret becerisi Markalaşma Yenilikçi-girişimci anlayış KOBİ
Bakış	Cazibe merkezi Kimlikli Kent Sağlık merkezi
Büyüme	Göç alma (iç ve dış) Nüfus artışı Çarpık kentleşme
Beklenti	Sanayide bölge illerine yatırım Sürdürülebilir kent Yeni istihdam alanları Hizmet

Ekoloji	Güneş enerjisi Organik tarım Rüzgar enerjisi
Ekonomi	Gaziantep serbest bölgesi Dış ticaret güçlü, ihracat yüksek Tekstil ve gıda sanayi gelişmiş Tarihi İpek Yolu
Eşitlik	Kadın istihdamı düşük Kadın eğitim seviyesi düşük Çocuk işçi fazla Sağlık sektöründe eşitsizlik
Etkinleştirme	Yerel girişimcilik Tarımsal sürdürülebilirlik Tarımsal sulama BIT alt yapısı Kongre-fuar-organizasyon
Edinim	Nitelikli iş gücü Teknopark Üniversite Turizm sektörüne eleman
Entegrasyon	Mozaik kentleri Çeşitli turizm türleri İnanç turizmi koridoru Göçün kente entegrasyonu

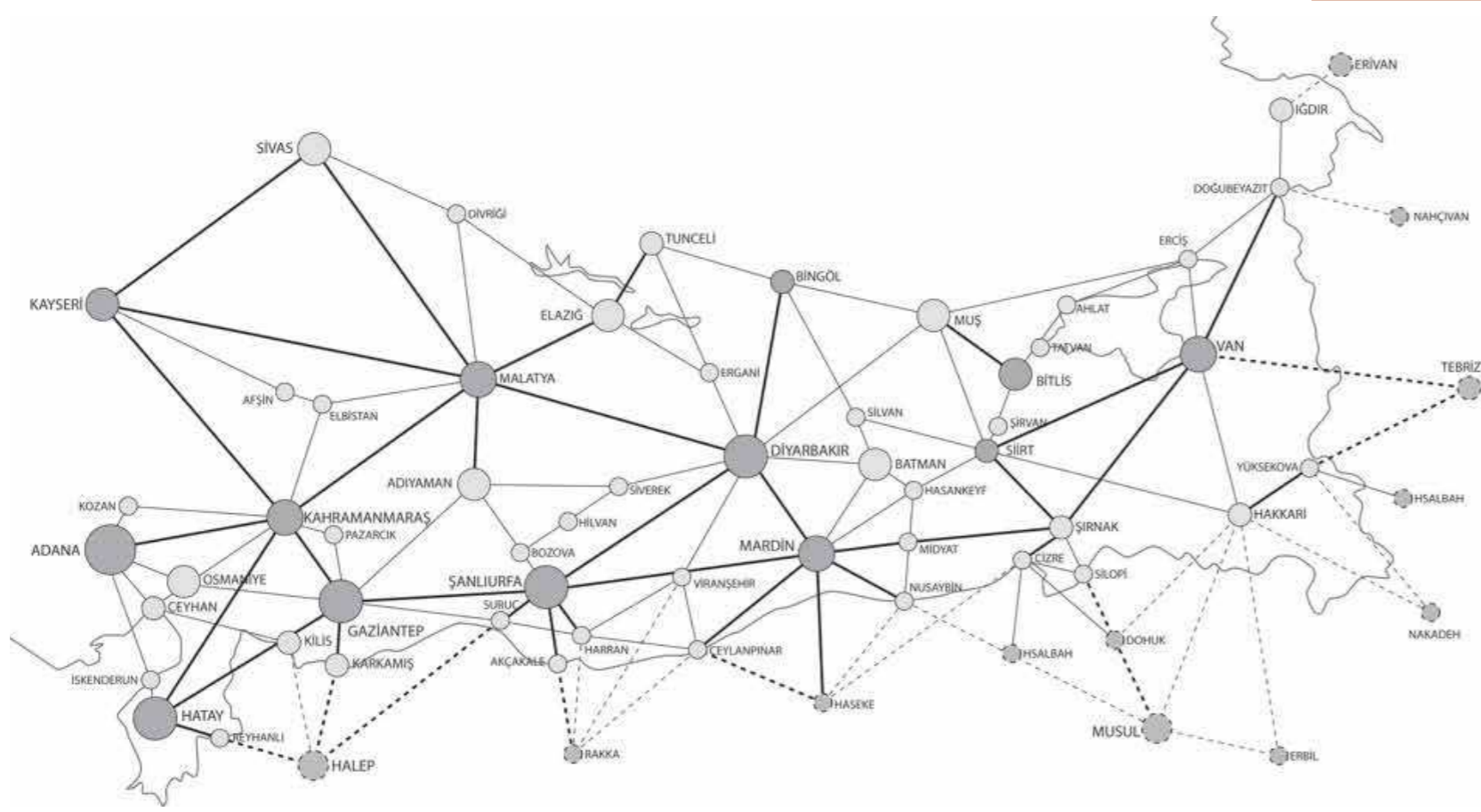
Koruma	Dünya kültürel miras listesinde Arkeolojik sit alanı Anıtsal yapılar Sivil mimari
Kapasite	Uluslararası havaalanı Kara ve demiryolu Biyogazdan enerji üretim tesisi Lojistik merkez Toplu taşıma yetersizliği
Kalkınma	Turizm altyapısı Kırsal ekonomi Tarımsal büyüme
Kimlik	İpek yolu Mozaik 'kapı' olma İnanç turizm koridoru
Katılım	Teşvik tedbirleri Sivil toplum örgütleri Tarımsal örgütlenme
Kurgu	Gelişen Kent Sektörel İşbirlikleri Bölgesel Tematik Koridorlar

BÖLÜM

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

GAZİANTEP, BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Güneydoğu Anadolu Bölgesi kentleri, ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliklerini artırmak ve ekonomik canlanmayı sağlamak amacıyla 'paylaşım' teması altında bir araya gelmelidirler. Adana, Şanlıurfa, Kahramanmaraş ve Hatay gibi önemli ekonomik ve kültürel odakların ortasında yer alan Gaziantep, sahip olduğu değerler ve potansiyellerin bölge kentleri ile karşılıklı paylaşımıyla, ekonomik ve sosyal olarak tüm bölgenin kalkınmasında da öncü olmalıdır.

Kentler arasında kurulacak işbirlikleri, ekonomik girişimciliğin yanı sıra kentsel mekan ve yaşam kalitesi sorunlarının çözümüne de katkıda bulunacaktır. Gaziantep, kültür, sanayi, turizm, enerji temalarında işbirlikleri yaparak, bölgenin öncü HUB kentine dönüşebilir.

Sınır ötesinde ise sınır ilişkileri, İskenderun Limanı, kara ve demiryolu bağlantıları ve uluslararası taşımacılık kapasitesindeki havaalanı gibi stratejik yatırımlara yakın konumu önemli avantajlar yaratmaktadır.

Mozaik Kentler İttifakı

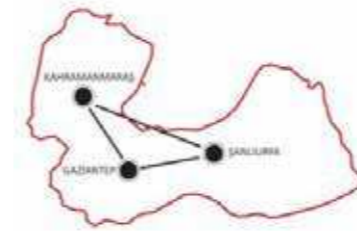
Sınır Ötesi İttifaklar

İnanç Turizmi İttifakı

Milli Mücadele Kentleri İttifakı

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Gaziantep'in kentsel gelişim kurgusu, geleneksel merkezin korunma ve canlandırma stratejileri ile yeni kentsel gelişim alanlarının akıllı büyüme stratejileri ile yeniden ele alınması olmalıdır.

Geleneksel dokunun ana bileşenleri kale, mahalle ve çarşı iken, yeni dokunun bileşenleri; yeni yerleşim alanları, yeşil kuşak, organize sanayi bölgeleri, ekolojik bölgeler, çeperlerdeki tarihi odaklar ve Üniversitedir.

Geleneksel Doku Gelişim Stratejileri; Kale, Çarşı, Mahalle. Kale-mahalle-çarşı kurgusunda gelişen tarihi doku, kentin yüzlerce yıllık somut ve somut olmayan kültürel mirası ile üretim - ticaret faaliyetlerini bu üçlü yapı ekseninde günümüze taşımıştır. Geleneksel doku; yeni kent alanlarıyla bütünleşerek kentin günlük yaşamına eklenmelidir.

Geleneksel dokunun çekirdeği ve kentin en önemli anıtsal yapısı olan Antep Kalesi, tarihi kentin ticari ve sosyal yapılarının merkezindedir. Şehre hakim bir konumda bulunan kale sahip olduğu Kaleiçi yerleşimler, etrafındaki tarih öncesi kalıntılar, ticari, dini ve sivil mimari öğeler ve şehrin en uzak konumunu görebilen teras özelliğiyle şehrin kültürel odak noktasını oluşturmaktadır. Kalenin doğusunda yer alan Türktepe Mahallesi'nin kale ile bağlantıları kurularak, koruma stratejileri ve tarihsel dönüşüm yaklaşımıyla yeni bir canlandırma alanı yaratılmalıdır.

Yeni Dokunun Bileşenleri; Odak, Kuşak, Alan

Ekonomik Odaklar: Kentin çeperlerinde yarattıkları işgücü ve ekonomik faaliyetler ile ön plana çıkan alanlardır. Başpınar OSB, Havaalanı, Üniversite

Tarihsel Odaklar: Kentteki tarihsel odaklar; kale, kenti çevreleyen höyükler, Doliche, Zeugma, Kargamış ve Kilis antik kentleridir. İlk çağlara ait izlerin bulunduğu Doliche (Dülük) Antep'in 12 km kuzeyinde, günümüzde Dülük olarak bilinen köyde yer almaktadır. Tarihi kent merkezi ve Kale ile coğrafi ve tarihsel bağları oldukça güçlü olan bu antik kent, Gaziantep'in gelecek kurgusunda önemli bir tarihsel odaktır.

Yeşil Odaklar: Hayvanat Bahçesi, Yamaçtepe Köyü ve Alleben Göleti doğal değerleri ile ön plana çıkan yeşil odaklardır.

Kuşaklar: Bereketli vadi ve ova coğrafyalarının kesişiminde yer alan kent, ekolojik vadiler ve yeşil kuşaklar ile çevrelenmiştir. Fırat Nehrinin uzantısı olan ve kentin içinden geçen yeşil kuşağın korunması temel yaklaşım olmalıdır. Kentin güneyinde yer alan, 7 km. uzunluğundaki Yeşil Vadi projesi ise güneydeki kontrolsüz gelişim alanlarını kontrol altına alarak, kent kurgusunu yeniden şekillendirecektir.

Farklılaşan Alanlar: Kentin güneyindeki yeni yerleşim alanları, tarihi kent merkezi ve mevcut kentsel gelişim alanları için farklılaşan dönüşüm ve canlandırma stratejileri belirlenmelidir.

BÖLÜM

03

VİZYON

Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON

DAYANIKLI BÖLGENİN LİDER KENTİ

21

KENTSEL VİZYON

GELENEKSEL ve YENİLİKÇİ, EKOLOJİK ve EKONOMİK
KENT MODELİ

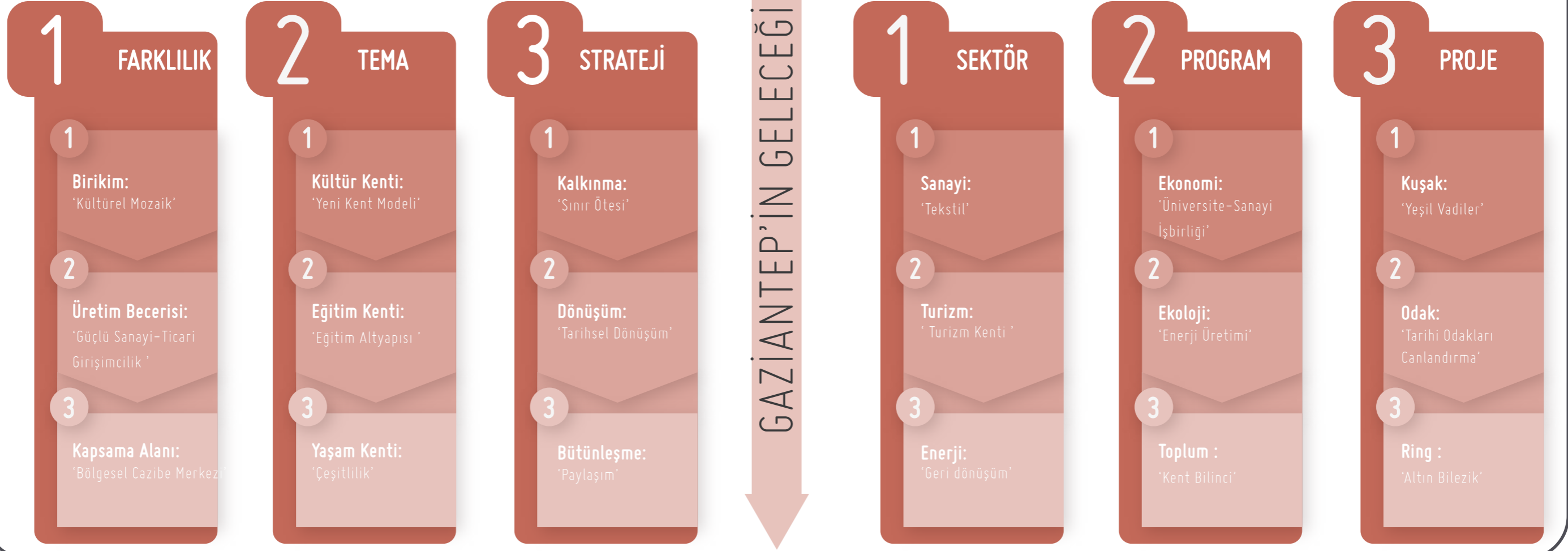
BÖLÜM

04

3X3 VİZYON ve EYLEM
ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

VİZYON ÇERÇEVESİ 3 X 3 EYLEM ÇERÇEVESİ

24

VİZYON ÇERÇEVESİ

3 FARKLILIK

3 TEMA

3 STRATEJİ

Birikim

Kültür Kenti

Kalkınma

Üretim Becerisi

Eğitim Kenti

Dönüşüm

Kapsama Alanı

Yaşam Kenti

Bütünleşme

3 FARKLILIK

1 Birikim

Kültürel Mozaik

Gaziantep ilk uygarlıkların doğduğu Mezopotamya ve Akdeniz arasındaki konumu nedeniyle tarih öncesi çağlardan beri insan topluluklarının yerleşme sahası ve uğrak yeri olmuştur. Akdeniz'den batıya, doğuya ve kuzeye geçiş yollarının kavşağında olması kentin uygarlık tarihine yön vermiştir. Ayrıca tarihi İpek Yolu'nun da buradan geçmiş olması ilin önemini ve canlılığını çağlar boyunca korumasını sağlamıştır. Köklü tarihi boyunca, bölgede yaşayan bir çok farklı medeniyetten gelen birikimle, yüzlerce yılda oluşmuş zengin bir kültürel mozaige sahiptir. Mezopotamya'nın bir parçası olması, Zeugma antik kenti, tarihi dokusu, mimarisi, yemek kültürü, halen usta çırak ilişkisi içinde sürdürülen geleneksel el sanatları ile özel bir şehirdir. İzmir'e ulaşmaktadır. Proje sonunda Bölgede sanayi ve tarım ihracatının en fazla yapıldığı Gaziantep ili ve Bölge lojistik anlamda daha avantajlı konuma gelecektir.

2 Üretim Becerisi

Güçlü Sanayi- Ticari Girişimcilik

Gaziantep, gelişmiş ticaret ve sanayi yapısı ile Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ilk sırada, Türkiye genelinde de ön sıralarda yer almaktadır. En çok ihracat yapan iller arasında 6. sıradadır. Gaziantep, içinde bulunduğu bölge içinde sanayi sektöründe istihdam yaratma potansiyeli yüksek bir ildir. Tarım sektörünün sorunlarının giderilmesi ile birlikte tarıma dayalı sanayi de gelişecek ve tüm bölge illeri için istihdam oranı artacaktır.

3 Kapsama Alanı

Bölgesel Cazibe Merkezi

Gaziantep, coğrafi konumu sebebiyle Adana, Kilis, Kahramanmaraş, Adıyaman, Osmaniye ve Hatay, sınır ötesinde ise Suriye ile komşuluğu sebebiyle geniş bir etki alanına sahiptir. Bu merkezi konumu bölgesel işbirliği konusunda büyük bir avantaj sağlamaktadır.

3 TEMA

1 Kültür Kenti

Yeni Kent Modeli

Kentin vizyonunu belirleyecek olan en önemli zenginliği sahip olduğu kültürel mirasıdır. Gaziantep, binlerce yıldır sahip olduğu mimari ve şehircilik birikimini, yeni gelişim stratejilerine de aktarabilmelidir. 'Kültür kenti' yaklaşımını ön plana alan yeni bir şehircilik modeli, Gaziantep'in geleneksel ve yenilikçi kentsel dokularını bütünleştirerek, yaşam ve mekan kalitesini artırmayı amaçlamalıdır. Kültür turizminin önemli 'durak' noktalarından biri olabilecek olan kentin bu yönde bir altyapı ve donanımla geliştirilmesi öngörülmektedir. Bu birikimin korunarak yeni nesillere aktarılması ve tanıtılması onun sürdürülebilirliğini de sağlayacak aynı zamanda kente önemli bir vizyon kazandıracaktır.

2 Eğitim Kenti

Eğitim Altyapısı

Gaziantep, Osmanlı İmparatorluğu döneminden bu yana bölgesinin eğitim ve kültür merkezi olmuştur. Antep Harbi'nin sekteye uğrattığı eğitim-öğretim faaliyetleri savaş sonrası yeniden ve büyük bir hızla başlamıştır. Günümüzde de Gaziantep üniversitesi bölgesel ve uluslararası ölçekte önemli organizasyonlara ve çalışmalara ev sahipliği yapmaktadır. Kent yeni kurulan vakıf üniversiteleri ile birlikte Ortadoğu'nun da eğitim merkezlerinden birisi olma yolunda ilerlemektedir.

3 Yaşam Kenti

Çeşitlilik

Sunduğu ekonomik fırsatlar, sosyal yaşam olanakları ile bölge içindeki diğer kentlerden farklılaşan Gaziantep, bölgede yaşam kenti olarak ön plana çıkmaktadır. Binlerce yıl çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan kent, huzur, barış ve hoşgörünün egemen olduğu bir kent havasını eskiden olduğu gibi bugün de korumaktadır.

3 STRATEJİ

1 Kalkınma

Sınır Ötesi

Gaziantep bulunduğu bölge içindeki diğer illere göre gelişmiş bir ulaşım ağına sahiptir. Aynı zamanda Karkamış sınır kapısı ile Suriye ve Türkiye arasında bir bağlantı noktası konumundadır. Sanayi ve ticaret konusundaki birikimi ve bu stratejik konumu ile Ortadoğu'nun lojistik merkezi olma konusunda ciddi bir potansiyele sahiptir. Havzasında Kahramanmaraş, Halep, Şanlıurfa vardır ve bu havza yaklaşık 10 milyonluk nüfusa sahiptir. Bu durum göz önüne alınarak Gaziantep merkezli bir kalkınma sağlanmalıdır.

2 Dönüşüm

Tarihsel Dönüşüm

Kentin dönüşüm sürecinde, tarihsel derinlik ve kültürel mirası ön plana alan, koruma ve canlandırma stratejilerini ekonomik kalkınma bileşeni ile buluşturabilen, yeni bir dönüşüm yaklaşımı belirlenmelidir. Yeni 'tarihsel' dönüşüm modeli, Gaziantep ve benzer niteliklere sahip olan diğer bölge kentleri için yeni yaklaşımlar sunmalıdır.

3 Bütünleşme

Paylaşım

Güneydoğu Anadolu kentlerinin birikim, beceri, bilgi ve bereket değerlerini diğer kentler ile paylaşmaları, ekonomik, sosyal ve mekansal güçlenme sağlayacaktır. Bölge kentleri, 'paylaşım' ortak paydası altında bir araya gelmelidirler. Gaziantep ve çevresindeki iller bir çok yönden ortak potansiyellere sahiptir. Bölgesel işbirliği için çok avantajlı konumda olan bu kentler bir araya gelip ortak projeler oluşturmalıdırlar. Böyle bir birliktelik olması durumunda Gaziantep bölgesi için HUB kent olma özelliğini taşımaktadır.

EYLEM ÇERÇEVESİ

3 SEKTÖR

3 PROGRAM

3 PROJE

Sanayi

Ekonomi

Kuşak

Turizm

Ekoloji

Odak

Enerji

Toplum

Ring

3 SEKTÖR

1 Sanayi

Tekstil

Kent, tarihi, sosyal ve kültürel zenginliklerinin yanı sıra, sanayi, ticaret ve turizm alanındaki gelişmişliği ile de ön plana çıkmaktadır. Gaziantep Orta Asya, Avrupa ve Amerika başta olmak üzere dünyanın 150'den fazla ülkesi ile ticaret yapmaktadır.

Küresel ölçekte ticari işbirlikleri kuran Gaziantep, bu kapsama alanını ve girişimcilik başarısını sürdürmesi için ARGE'ye yatırım yapmalıdır.

Sanayisini ARGE çalışmaları ile geliştiren Gaziantep, özellikle Tekstil konusunda moda ve tasarımı gündemine almalıdır.

2 Turizm

Turizm Kenti

Gaziantep kültür turizmi ve eko-turizm açısından önemi potansiyellere sahip, merkez konumda bir kenttir. Bunlardan birisi Tarsus'tan başlayarak Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin yörelerini kapsayan İnanç Turizmi Koridorudur. Bir diğeri de ortaya çıkarılmayı bekleyen mozaik mirası ile Kahramanmaraş, Antakya, Adana, Urfa, Gaziantep kentlerinin oluşturduğu bölgedir. Gaziantep, gelecekte 'mozaik kentler' adı altında kültür turizminin önemli bir durağı olarak ziyaret edilecek olan bu bölgenin merkezinde konumlanmaktadır. Gaziantep, kongre ve fuar turizmi için de önemli potansiyellere sahiptir. Gelecekte fuar illerinden biri olması hedeflenmektedir. Kültür turizminin önemli 'durak' noktalarından biri olabilecek kentin bu yönde altyapı ve donanımla geliştirilmesi öngörülmektedir.

Bu birikimin korunarak yeni nesillere aktarılması ve tanıtılması onun sürdürülebilirliğini de sağlayacak ve kente önemli bir vizyon kazandıracaktır. Bu bağlamda kentin mevcut konaklama kapasitesi kültür turizmi ve eko-turizme yönelik yapılacak planlama ve uygulamalarla artırılması, kongre ve fuar turizmine yönelik olarak da bir fuar merkezi planlanması hedeflenmektedir.

3 Enerji

Geri dönüşüm

Sanayileşmenin yol açtığı tahribatı yok etmek veya bunlara kısmen mahal vermemek için alınacak tedbirler gelecek için önemli bir sektör olacaktır. Türkiye'nin AB çevre standartlarına geçmesi ve Kyoto Protokolü ile birlikte geri dönüşüm sektörü de önem kazanacaktır. Hurdaların atık olmadığı, geri dönüşümünde nihai yok etme olmadığı anlaşılacaktır. Özellikle e-atık, hurda araçlar, demir-çelik, kağıt, lastik geri dönüşümü önem kazanacaktır. Kurumsal olarak çevre standartları alma ve uygulama konularında uzmanlara ihtiyaç artacak, bu da yeni istihdam alanları açacaktır.

3 PROGRAM

1 Ekonomi

Üniversite- Sanayi İşbirliği

Kentin süregelen sanayi altyapısının daha nitelikli bir yapı kazanması ve işsizlik sorununun çözümü için üniversite-sanayi işbirliği ile yeni sektörler ve istihdam alanları oluşturulması hedeflenmektedir.

Bununla beraber turizm de kent ekonomisinin canlanması için gelecek vaat eden alanlardan birisidir. Bu yönde üniversitelerin kalifiye eleman yetiştirmesi önerilmektedir.

2 Ekoloji

Enerji Üretimi

Gaziantep, güneş enerjisi potansiyeli yüksek illerimizden biridir. Enerji üretiminin yanısıra özellikle sanayi sektöründe de enerji tüketimi fazladır.

Enerji üretiminde kamu ve özel sektör işbirliği yatırımlarını teşvik edici mekanizmalar geliştirilmelidir.

Enerji tüketim potansiyeli dikkate alınarak doğal ve temiz enerjinin üretimi için yenilikçi yatırımlar yapılmalıdır.

3 Toplum

Kent Bilinci

Gaziantep, genç nüfusu yönünden şanslı bir kent olmasına rağmen genel eğitim düzeyi düşük seviyelerdedir. Toplumun eğitim seviyesinin yükseltilmesi yönünde çalışmalar yapılması ve kentsel bilincin artırılması hedeflenmelidir.

Kentlilik bilincinin artırılması yönünde özellikle kapasite artırma programları geliştirilmeli, kamu ve özel sektör işbirliği programları geliştirilmelidir.

3 PROJE

1 Kuşak

Yeşil Vadiler

Kentin Kuzey ucundaki OSB ile güney-batı köşesinde konumlanan Üniversite kent için iki odak noktası olmuştur. Kent güney-doğu ucunda da böyle bir nirengi noktasına ihtiyaç duymaktadır. Üniversite-Sanayi işbirliğinin bir ayağı olarak ve fuar turizmi de düşünülerek bu bölgede uluslararası bir fuar ve kongre merkezi önerilmiştir.

Bu yatırımlar dikkate alınarak Gaziantep'in vadileri kentsel gelişme ve dönüşümün bir parçası olarak yeniden kurgulanmalıdır.

2 Odak

Tarihi Odakları Canlandırma

Gaziantep; kültürel mirası yaşayarak geliştiren ender kentlerimizden biridir. Kale, çarşı ve mahalle programları ile kültürel odakları canlandırma stratejisi geliştirilmelidir.

Canlandırma stratejisi odaklar arasında bütünleşme stratejileri ile geliştirilmeli ve kültürel bir rota oluşturulmalıdır.

3 Ring

Altın Bilezik

Kentin yeşil vadileri kullanılarak, tarihi ve kültürel odakları ile dönüşüm yapı ve yaşam kalitesi yüksek riskli alanları içeren bir altın bilezik oluşturma yaklaşımı, kent merkezinin akıllı büyüme stratejisi ile geliştirilmesi açısından önemlidir.

Altın bilezik üzerinde kurgulanacak kamusal ve ticari odaklar ve onları bağlayan ulaşım sistematiği yeni kent omurgası oluşturacaktır.

BÖLÜM

05

Gaziantep'in Geleceği
için 10 Temel İlke

GAZİANTEP'İN GELECEĞİ İÇİN 10 TEMEL İLKE

1. Stratejik Pozisyon; Bölgesel Kent
2. Stratejik Vizyon; Dayanıklı Bölgenin Lider Kenti
3. Stratejik Yön; Kültür
4. Yeni Sektör; Koruma
5. İşbirliği; Mozaik Kentler
6. Mozaik; Medeniyetler Mirası
7. Kimlikli Kent; Kültürüne Sahip Çık!
8. Kent Modeli; Koruma ve Gelişme
9. Kentsel Gelişim Çerçevesi; Kuşak- Odak
10. Stratejik Tasarım Yaklaşımı; Yaşam Kalitesi

STRATEJİK POZİSYON; Bölgesel Kent

Ekonomik, sosyal ve mekânsal olarak kırılğan bir bölge olan Güneydoğu Anadolu'da, öncelikle 'Bölgesel Dayanıklılık' stratejileri geliştirilmelidir. Bölgesel dayanıklılığın artırılması amacıyla, bölge kentleri arasında işbirlikleri kurgulanmalı, ekonomik gelişmişliği ile ön plana çıkan Gaziantep, liderlik pozisyonunu sahiplenmelidir. Gaziantep'in Güneydoğu Anadolu kentleri için örnek ve model olma niteliği, bölge ve sınır ötesini kapsayan kentsel bölge içinde, 'bölgesel kent' pozisyonuna getirmektedir.

36

01

STRATEJİK VİZYON; Dayanıklı Bölgenin Lider Kenti

Gaziantep'in 2023 vizyonu; 'dayanıklı bölgenin lider kenti' olarak kurgulanmalıdır. Bunun için ise; kentsel dayanıklılığa sahip, koruma ve gelişme dengesi olan ve bölgesinde lider ve girişimci olması amaçlanmalıdır. Gaziantep'in kentsel gelişim çerçevesi, stratejik vizyona göre yeniden ele alınmalıdır.

37

STRATEJİK YÖN: Kültür

Gaziantep, güçlü ekonomisi ve istihdam kapasitesi ile son yıllarda hızla büyüyen ve gelişen bir sanayi, ticaret ve turizm kenti, tarihsel derinliği ve kültürel birikimi ile kültür kentidir. Kentin gelişimini, sanayi, ticaret ve turizm kadar 'kültür ve koruma sektörü' de yönlendirmelidir.

03

YENİ SEKTÖR: Koruma

Kale çevresi, Bakırcılar Çarşısı ve Kültür Yolu gibi geleneksel dokunun korunması ve canlandırılması yönündeki başarılı örnekler, katma değeri oldukça yüksek olan 'koruma sektörü' kavramını ortaya çıkartmıştır. Koruma sektörü, kentin kültürel zenginliklerinin ön plana çıkarılmasını amaçlamalı, bu yeni sektör, kentin gelecekteki stratejik yönünün ana unsurlarından olmalıdır.

04

İŞBİRLİĞİ: Mozaik Kentler

Gaziantep'in bulunduğu coğrafya içinde benzer sorunları ve fırsatları paylaşan kentler arasında; bölgesel dayanıklılığın artırılması amacıyla işbirlikleri kurgulanmalıdır. Gaziantep Zeugma, Şanlıurfa Halepli Bahçe, Antakya Mozaik Müzesi, Kahramanmaraş Medusa Mozaikleri ve Adana'daki Mozaik Müzesi arasında yapılabilecek olan 'Mozaik Kentler İttifakı', bölge kentlerinin ekonomisinin ve turizmin gelişmesi açısından fırsatlar yaratacaktır. Gaziantep, mozaik konusundaki bilgi ve deneyimi ile 'mozaik kentler ittifakının' liderliğini üstlenebilecek pozisyonundadır.

MOZAİK: Medeniyetler Mirası

Dünyanın en eski yerleşim yerlerinden ve 5000 yıllık geçmişi olan, Geç Hitit Dönemi'nin başkenti Gaziantep, medeniyetlerden bugüne 1.000'e yakın tarihi eser, 528 tane tescilli sivil mimarlık örneğini taşımıştır. Zeugma Mozaik Müzesi, açık hava heykel atölyesi Yesemek, ilk barış anlaşması olan Kadeş gibi değerleri ile Gaziantep sadece mozaik kenti değil, kültür ve medeniyetlerin mozaığıdır.

06

KİMLİKLİ KENT: Kültürüne Sahip Çık!

Gaziantep'in turizm sektöründeki kalkınma stratejisi, kentin kültürel değerlerini korumayı ön plana alan 'kimlikli kent' yaklaşımı olmalıdır. 'Marka kent' yaklaşımı yerine 'kimlikli kent' yaklaşımının geliştirilmesi, Gaziantep'in kendi kültürel değerlerini turizm aracılığıyla pazarlamayı değil, öncelikle kentliler için yaşatmayı amaçlamalıdır.

KENT MODELİ: Koruma ve Gelişme

Gaziantep'e özgü yeni kent modeli, kentin kültürü, kültürel çeşitliliği, birikim ve deneyimleri ve uzmanlıkları ile yeniden yaratılmalıdır. Yeni kent modeli, ekonomik kalkınma ve kültürel koruma yaklaşımlarının birlikteliğini sağlamak üzere, 'gelişen kent' ve 'kültür kenti' temaları ile koruma ve gelişme dengesi içinde belirlenmelidir.

08

KENTSEL GELİŞİM ÇERÇEVESİ: Kuşak- Odak

Kentsel ölçekteki gelişim stratejileri belirlenirken temel kriter; ekolojik ve ekonomik değerlerin dengesi olmalıdır. Kenti ikiye ayıran "kuşak" yaklaşımı ile yaratılan yeşil kuşak ve yeşil vadi projeleri ekolojik korumayı sağlarken, geleneksel merkezde ki "odak"larda yaratılacak cazibe noktaları, ekonomik canlanma alanları olacaktır. Kentin kuzeyi ve güneyindeki yeni kentsel gelişim alanları, ekolojik planlama yaklaşımı ile, kaliteli ve kimlikli kentsel gelişim modelleri ile tasarlanmalı ve planlanmalıdır. Kuzeybatıda, Kahramanmaraş yolu üzerindeki ekonomik odaklar, üniversite ve sanayi sektörlerinin bir arada çalışacağı yeni ekonomik odaklar olarak ön plana çıkmaktadır.

STRATEJİK TASARIM YAKLAŞIMI: Yaşam Kalitesi

Kentsel yaşam kalitesinin artırılması ve ekonominin canlandırılması için tüm dönüşüm ve canlandırma projelerinde kamu, özel sektör ve halk arasında uzlaşma ve katılım sağlanması gereklidir. Tüm taraflar tarafından benimsenen ve uygulanabilir projeler geliştirilebilmesi için, stratejik tasarım yaklaşımı ile farklı tasarım disiplinleri ve proje aktörlerini bir araya getiren süreçler tasarlanmalıdır. Gaziantep'in kültürel mirası, nitelikli işgücü ve kentteki yaratıcılık potansiyeli, bu yeni tasarım yaklaşımın kentte uygulanabileceğini göstermektedir.

